

1. Ekotehokas kaupunkirakenne												
	Tavoite	Toimenpide	Mittari	Aikataulu	Vastuutaho	Toteutustapa	ERA 17	Seuranta				
1.1.	Kaupungin strategian ja maapolitiittisten linjausten keinoin tuetaan yhdyskuntarakenteen eheytymistä	Maankäytön ohjelmoinnilla ja maanhankinnan avulla ohjataan rakentamista	Asukas- ja työpaikka määrä koko Vantaan alueella (muutos 10 vuoden välein, 250 m2:n ruuduissa, HSY)	2013 - 2016	Yrityspalvelut , kaupunkisuunnittelu	Virkatyö	X	Mittarin lähtötaso 2012 (erillinen kartta)	Tilanne 2013 lopussa (erillinen kartta)		Tilanne 2014 lopussa tietoa ei saada vuosittain	
1.2.	Kaupunkirakenne tukeutuu raide liikenteeseen ja joukkoliikenteen laatuikäviin	Asemanseutujen täydennysrakentaminen ja uudistaminen	Rakennustehokkuudet 400, 600 ja 1000 m etäisyydellä asemista	2013 - 2016	Kaupunkisuunnittelu, aluearkkitehdit	Virkatyö, rajataan kriteerit täyttävä alue ja seurataan rakennustehokkuuksia	X	(erillinen taulukko)	Koivukylässä 400 m ja Hiekkaharjussa sekä Rekolassa 1000 metrin etäisyydellä hieman kasvua (erillinen taulukko)		Koivukylässä, Rekolassa ja Tikkurilassa hieman kasvua kaikilla vyöhykkeillä, näistä merkittävin kasvu Tikkurilassa 400 m. Hieman kasvua myös Myyrmäki 600 ja 1000 m, Hiekkaharjussa 1000 m.	
			Toteutunut rakentaminen k-m2 asuinrakennukset ja muut	2013 - 2016	Kaupunkisuunnittelu, aluearkkitehdit	Virkatyö		(erillinen taulukko)	(erillinen taulukko)		Asuntorakentamisessa hyvää kasvua kaikilla vyöhykkeillä Tikkurilassa ja Rekolassa kohtuullisesti Koivukylässä, Myyrmäessä ja Hiekkaharjussa hyvää kasvua 600 ja 1000 m. Muu rak. merkittävinä Tikkurilassa kaikilla vyöhykkeillä. (erillinen taulukko)	
		Uusien asuinalueiden rakentaminen kehäradan asemien ympäristöön	Rakennustehokkuudet 400, 600 ja 1000 m etäisyydellä asemista	2013 - 2016	Kaupunkisuunnittelu	Virkatyö, rajataan kriteerit täyttävä alue ja seurataan rakennustehokkuuksia		(erillinen taulukko)	Hieman kasvua Leinelässä 400 m ja 600 m etäisyydellä sekä Aviapoliksessa 1000 m etäisyydellä erillinen taulukko		Hieman kasvua Leinelässä kaikilla vyöhykkeillä, Hiekkaharjussa 1000m.	
			Toteutunut rakentaminen k-m2 asuinrakennukset	2013 - 2016	Kaupunkisuunnittelu	Virkatyö		(erillinen taulukko)	(erillinen taulukko)		Leinelässä asuntorak. kasvua kaikilla vyöhykkeillä	
1.3.	Kaavojen valmistelussa arvioidaan ilmastovaikutukset	Lasketaan asemakaavojen päästöt LOCO-hankkeessa kehitetyllä ohjelmalla (MALTTI)	Osuus kaavoista, joissa laskenta on tehty	2013 - 2016	Kaupunkisuunnittelu	Virkatyö, pilottihankkeet asemakaava-alueittain (itä, keski, länsi, Kivistö)		ei tehty	ei tehty, siirtyi vuoteen 2014		Testattu kolmessa kohteessa	
			Osuus kaavoista, joissa päästövähennysmahdollisuuksia on hyödynnetty ja CO2-vähennelmä	2013 - 2016	Kaupunkisuunnittelu	Virkatyö, pilottihankkeet asemakaava-alueittain (itä, keski, länsi, Kivistö)	X		0		0	

1.4.	Pyöräilyn osuus kasvaa kulkutapajakaumasta	Laaditaan pyöräilyn kehittämissuunnitelma	Pyöräilyn kulkutapaosuus	2013	Kuntatekniikan keskus, kaupunkisuunnittelu	Virkatyö	X	9% (Helsingin seudun liikkumistutkimus 2012, HSL 2013)	Kehittämissuunnitelma kevät 2014	😊	Valmistuu liikennepoliittisen ohjelman myötä keväällä 2015	😊
		Asemien turvallisten pyöräpaikkojen selvittäminen ja toteutuksen turvaaminen	Kartoitus turvallisista pyöräpaikoista. Pyöräpaikkojen lukumäärä	2013 (kartoitus)2013 - 2016	Kuntatekniikan keskus, kaupunkisuunnittelu	Virkatyö	X	722 runkolukittavaa (1257 telinepaikasta)	976 runkolukittavaa (1295 telinepaikasta)	😊	1242 runkolukittavaa 1370 telinepaikasta	😊
		Sujuvan yhtenäisen pyörätieverkoston luominen	Selvitys asemaseutujen pyörätieyhteyksistä.	2013 - 2014	Kuntatekniikan keskus, kaupunkisuunnittelu	Virkatyö			(2014)		Selvitys 2015	😊
			Selvitys katkeavien yhteyksien määrästä.	2013 - 2014	Kuntatekniikan keskus, kaupunkisuunnittelu	Virkatyö			(2014)		Selvitys 2015	😊
			Erilliset pyörätiet km	2013 - 2014	Kuntatekniikan keskus, kaupunkisuunnittelu	Virkatyö		erillisä ei ole rakennettu Vantaalle	0,7 km (ulkoilutiet) lisäksi maastopyöräreitti Korsoon 3,3, km	😊	Kivistön baana 1 km	😊
			Pyörätiet km	2013 - 2014	Kuntatekniikan keskus, kaupunkisuunnittelu	Virkatyö	X	709 km	Lisää rakennettu 12,5 km yht.721,5 km	😊	4,8 km yhteensä 726,3 km	😊
1.5.	Joukkoliikenteen osuus kasvaa merkittävästi kehäradan valmistuttua	Asemien ja terminaalien vaihtoyhteyksien olosuhteiden suunnittelu toimiviksi	Joukkoliikenteen kulkutapaosuus Tyytyväisyys vaihtoyhteyksiin	2013 - 2015	Kuntatekniikan keskus, kaupunkisuunnittelu, tilakeskus	Virkatyö	X	HSL:n joukkoliikenteen asiakastytytyväisyystutkimus,kevät 2012: Vaihdaminen toiseen välineeseen sujuu hyvin tyytyväisten osuus 74 %	HSL:n joukkoliikenteen asiakastytytyväisyystutkimus,kevät 2013: Vaihdaminen toiseen välineeseen sujuu hyvin tyytyväisten osuus 77 %	😊	HSL:n joukkoliikenteen asiakastytytyväisyystutkimus,kevät 2014: Vaihdaminen toiseen välineeseen sujuu hyvin tyytyväisten osuus 79 %	😊
		Toteutetaan liityntäpysäköintipaikkoja	Pysäköintipaikkojen määrä	2013 - 2015	Kuntatekniikan keskus	Virkatyö	X	1530	Kehäradan uusien liityntäpysäköintipaikkojen suunnittelu on käynnissä	😊	Kehäradan uusien liityntäpysäköintipaikkojen suunnittelu on käynnissä	😊
		Kehitetään vaihtoehtoisia tapoja pysäköintipaikkojen järjestämiseksi	Toteutuneet uudet ratkaisut kuten yhteis- ja vuorottaispysäköinti	2013 - 2016	Kuntatekniikan keskus, kaupunkisuunnittelu, yrityspalvelut	Virkatyö	X		ei toteutunut (valmistunut kerrostalo Kilterinmäkeen, jonka 2. ensimmäistä kerrosta pysäköinnille)	😊	otettu käyttöön P-maksut yleisillä alueilla	😊
1.6.	Yhteiskäyttöautoilua edistetään	Yhteiskäyttöautoiluun varatetaan pysäköintipaikkoja kadun varsille ja pysäköintilaitoksien	Yhteiskäyttöautoiluun varattujen pysäköintipaikkojen määrä	2013 - 2016	Kuntatekniikan keskus, yrityspalvelut	Virkatyö	X		Kaavamääräyksissä otettu huomioon, ei vielä toteutettu	😊	P-paikoja toteutettu, operaattori puuttuu	😊
1.7.	Sähköauto- ja vähäpäästöistä liikennettä edistetään	Sähkö- ja kaasuautojen latauspisteverkon rakentaminen mahdollistetaan	Sähköautojen latauspisteiden määrä	2013 - 2016	Kuntatekniikan keskus				Suunnittelua, ei uusia paikkoja Vantaan Energian toteutuksena v. 2013	😊	Latauspisteiden yleissuunnitelma valmis, julkisia latauspisteitä rakennettu yhteistyössä Vantaan Energian kanssa 5 kpl.	😊
			Kaasutankkauspaisteiden määrä	2013 - 2016	Kaupunkisuunnittelu	Virkatyö		ei yhtään	ei toteutunut	😊	Ei toteutunut	😊
1.8.	Vantaa tukee kaavoitusratkaisuihin viherkehän säilymistä*	Määrittely yhteyksistä	Viherkehä ja yhteydet viherkehään säilyvät yhtenäisinä	2014 - 2015	Ympäristökeskus, kaupunkisuunnittelu	Virkatyö			Viherkehä mukana maakuntakaavatyössä	😊	Viherkehä mukana maakuntakaavatyössä, Yhteyksiä määriteltä, tehty karttatarkastelu	😊

2. Kestävä rakentaminen ja rakennusten käyttö											
Tavoite	Toimenpide	Mittari	Aikataulu	Vastuutaho	Toteutustapa	ERA 17	Seuranta		Tilanne 2014 lopussa		
							Mittarin lähtötaso 2012	Tilanne 2013 lopussa			
2.1.	Maankäytön sopimuspolitiikkaa hyödynnetään tapauskohtaisesti kestävän rakentamisen edistämiseksi	Sopimuksissa ja tonttien luovutusehdoissa huomioidaan ympäristöehdot	Sopimusten osuus, joissa mukana esim. hulevesiasiat, energiatehokkuus	2013 - 2016	Yrityspalvelut	Virkatyö	X	Energiatoteutusehto kaikissa tonttien luovutuskirjoissa.	Ajantasaistettu energiatehokkuusehto kaikissa tonttien luovutuskirjoissa.	😊	Ajantasaistettu energiatehokkuusehto kaikissa tonttien luovutuskirjoissa.
2.2.	Hyödynnetään tontinluovutusehtoja	Tontinluovutusehtojen ympäristövaatimukset tarkistetaan vuosittain	Vuosittainen tarkistus tehty	2013 - 2016	Yrityspalvelut, rakennusvalvonta	Virkatyö	X		tehty 2013, mittarointivelvollisuus erillispientaloille, paritaloille ja rivitaloille, luovuttu kaukolämpö/energiatoteutusehto kaikissa tonttien luovutuskirjoissa.	😊	Ei muutoksia
2.3.	Parannetaan kaupungin omien rakennusten energiatehokkuutta	Lisätään toimittajien käytön energiatehokkuutta suunnittelun ja ohjauksen avulla	Energiankulutus käyttäjää kohden	2013 - 2016	Tilakeskus	Virkatyö	X	Tilatyypikohtaiset energiatoteutusehdot kaupungin toimittajissa kehitetyt myönteisesti.	Alustavien tietojen mukaan sähkönkulutus laskeneut hieman, lämmöstä ei vielä tietoa.	😊	😊
		Ylläpidon ja huollon toimintatapoja kehitetään energiatehokkuusasioita paremmin huomioon ottaviksi	Huolto- ja ylläpitosopimusten sisällön tarkistus	2014	Tilakeskus	Virkatyö		Aikataulu 2014 Huoltohenkilöstöä koulutettu. Sopimusten tarkistuksia tehdään ajankohdan sallissa.	Sopimusten laadinta meneillään.	😊	😊
		Tehdään rakennusten energiankäyttö näkyväksi käyttäjille ja asiakkaille	Infotauluilla varustettujen rakennusten määrä	2013 - 2016	Tilakeskus	Virkatyö	X	Käytännön toteutusvaihtoehtoja suunniteltu.	Ei toteutunut	😊	😞
2.4.	Tehostetaan kaupungin oman toimittajien rakentamisen energiatehokkuutta	Laaditaan hankekohtaiset tavoitteet	Toimittajien energiatehokkuusluokka	2013 - 2016	Tilakeskus	Virkatyö	X	Hankekohtaisten tavoitteiden työstäminen aloitettu.	Energiatehokkuustavoitteet käytössä.	😊	😊
2.5.	Kaupunki säästää omassa toiminnassa energiaa 9 % vuoteen 2016 mennessä verrattuna vuoteen 2008	Tehdään kuntien energiatehokkuusopimuksen toteuttamissuunnitelman mukaiset toimet	TEM:lle vuosittainen raportoitavat energiankulutusluvut	2013 - 2016	Tilakeskus (muut tulosalueet)	Virkatyö	KETS	Sähkö 19,8 kWh/rm3 Lämpö 41,9 kWh/rm3 Vesi 134,1 l/rm3	Tilastot valmistuvat huhtikuun loppuun mennessä.	😊	
2.6.	Edistetään asuinrakennusten korjaamista energiatehokkaiksi	Selvitetään asuinrakennuksen korjaamiseksi mahdollisuuksia energiatehokkuuteen korjausrakentamiseen	Selvitys tehty ja myöntämisperusteita tarkistettu	2014	Yrityspalvelut	OKRA-hanke tehtävä 1, virkatyö	X	Selvitys avustuksen kohdentamisesta tehty OKRA-hankkeessa	Ei edennyt	😊	😞
2.7.	Edistetään uusiutuvan energian käyttöä	Teeetään uusiutuvan energian kuntakatselmus vaihteittain	Aurinkoenergian hyödyntämiseen soveltuvien kattopintojen kartoitus	2014	Ympäristökeskus, tilakeskus	Konsulttiselvitys TEM:n tuella		Aikataulu 2014	Suunnitteilla HSY:ssä hanke, jossa tehdään selvitys mm. aurinkoenergian hyödyntämiseen soveltuvat kattopinnat		😊
		Selvitetään uusiutuvan energian käyttöä jäähdytyksen kohteissa, joissa jäähdytys on välttämätöntä eikä rakenteellisilla keinoilla saada riittävää jäähdytystä	Hankekohtaiset selvitykset	2013 - 2016	Tilakeskus	Virkatyö			Suunnitteilla ei ole ollut kohteita. Lähtökohdaksi on suunniteltu aurinkosähkön hyödyntämistä jäähdytyksen energialähteenä		😊
2.8.	Hoidetaan maarakentamisen logistiikka kestävästi	Sijoitetaan ylijäämämaat mahdollisimman lähelle	Selvitys uuden maanjäätysalueen käyttöön otosta Kilan - Senkkerin alueella	2013	Kuntatekniikan keskus, kaupunkisuunnittelu	Virkatyö		Selvitystä ei tehty	Tekn. esiselvitystyön laatiminen ja maanhankinta ovat jatkuneet (Seepsula Oy). Sop. neuvottelut jatkuvat 2014. Kohdealueen maaperä tutkittu.	😊	😊
2.9.	Vantaa edistää omalta osaltaan puurakentamista*	Kaavoituksen, tontinluovutuksen ja kumppanuuskilpailujen keinoja selvitetään	Puurakenteiden pien- ja kerrostalojen osuus uudisrakennuksista kasvaa	2014	Kaupunkisuunnittelu, rakennusvalvonta	virkatyö		Aikataulu 2014	Puurakentamisen osaamista on hankittu sekä kaupunkisuunnitteluun että rakennusvalvontaan. Kivistöön rakentuu kesällä 2015 Euroopan suurin puukerrostalo Kivistöön	😊	😊

3.	Ilmastonmuutokseen sopeutuminen											
	Tavoite	Toimenpide	Mittari	Aikataulu	Vastuutaho	Toteutustapa	Toteutus	Seuranta				
3.1.	Tulvavahinkojen hallinta	Tulvariskialueiden määrittely	Kartta tulvariskialueista	2013	Kuntatekniikan keskus	Virkatyö		Mittarin lähtötaso 2012 ELY:n laatimat Vantaanjoen ja Keravanjoen tulvakartat Vampatissa	Tilanne 2013 lopussa Tulvakarttoja tarkennettu ja päivitetty. Tikkurilan tulvariskialueita selvitetty.		Tilanne 2014 lopussa Hulevesitulvakohteita (mallinnetut ja havaitut) viety MapInfoon. Siirtyy vuodelle 2015	
		Tulvariskialueiden sitominen kiinteistötietoihin	Tiedot kiinteistöjärjestelmässä	2014	Kuntatekniikan keskus	Virkatyö		Tietoja ei ole sidottu.	Aikataulu 2014			
		Tarkkojen tulvakorkeuksien määrittely	Tulvakorkeudet määritelty	2013	Kuntatekniikan keskus	Virkatyö		Tehty osittain.	Tehty osittain.		Tehty osittain	
		Tulvariskialueen asukkaita ja kiinteistöjen omistajia tiedotetaan tulvariskeistä	Tiedotteiden ja tapahtumien määrä	2014	Kuntatekniikan keskus, Keski-Uudenmaan pelastuslaitos	Virkatyö		Ei tehty.	Tiedote laadittu, kommenttikierroksella.		Tiedote lähetetty.	
3.2.	Hulevesien hallintaa parannetaan	Hulevesiohjelmassa esitetyt toimenpiteet toteutetaan	Toteutetut toimenpiteet	2013 - 2016	Tulosalueet	Virkatyö		Hulevesiohjelman toimenpiteitä toteutetaan jatkuvasti.	Hulevesiohjelman toimenpiteitä toteutetaan jatkuvasti.		Hulevesiohjelman toimenpiteitä toteutetaan jatkuvasti	
		Laaditaan hulevesien suunnittelun ohjeistus	Suunnittelutyökalu laadittu	2014	Kuntatekniikan keskus	ILKKA-hankkeen yhteydessä		Suunnitteluohje laadittavana.	Suunnitteluohje laadittu.		Suunnitteluohje laadittu.	
		Laaditaan purokäytävien mitoitusohjeet kaavoitusta varten	Tyypikohteet, joista geotekniset ohjeet	2014 - 2016	Kuntatekniikan keskus	Virkatyö		Ei aloitettu.	Mitoitusohjeesta keskusteltu. Aikataulu 2014		Ei toteutunut	
		Hulevesien imeyttämisen ja pidättämisen hallinnan parantaminen	Suunnitteluperiaatteet logistiikka-alueilla	2015	Kaupunkisuunnittelu, yrityspalvelut, rakennusvalvonta, tilakeskus	Virkatyö		Suunnitteluperiaatteita määritelty.	Rakennusluvan yhteydessä ohjeistus ja syksystä 2014 hakemukseen liitettävä selvitys hulevesien johtamisesta (kaavake laadittu)		Selvitys käytössä	
			Suunnitteluperiaatteet ja neuvonta järjestetty erillispientalotonttien rakentajille	2014	Rakennusvalvonta, kaupunkisuunnittelu	Virkatyö		Rakennusvalvonta järjestänyt tiedotusta.	Suunnitteluperiaatteita määritelty suunnitteluohjeessa. (Aikataulu 2014)		Ohje käytössä	
3.3.	Lumenvastaanoton kapasiteetti turvataan	Selvitys lumilogistiikasta	Selvitys tehty	2014 - 2016	Kuntatekniikan keskus				Selvitystä ei ole vielä aloitettu. Aikataulu 2014		Erilaisista selvitystä ei ole tehty. Lumilogistiikka suunnitellun uuden Tulkintien ja nykyisten vastaanottoaikkojen kanssa riittävä.	
3.4.	Kehitetään vihialueet sietämään sään vaihteluita	Määritellään Vantaan kasvillisuuden linjaukset Helsingin kasvillisuuden linjaukset -mallia hyödyntäen	Laadittu ohjeistus	2013 - 2014	Kuntatekniikan keskus	Virkatyö		Ei ohjeistusta	Ohjeistuksen laatiminen alkaa 1/2014		Raportti inventointikohteista valmistunut.	
3.5.	Lisätään metsiin sitoutuneen hiilen määrää	Metsäsuunnitelmaa 2008-2017 ja vuosityöohjelmia toteutetaan	hoitohakkuut ha/metsäsuunnitelmakausi	2013 - 2016	Kuntatekniikan keskus, kaupunkisuunnittelu	VAY:n metsä-vastuualue, oma metsätyö + urakointi		Metäsuunnitelman toteutus myöhässä	Hoitohakkuut 30 ha/v (suunnitelmassa 90 ha/v)		Hoitohakkuut 20 ha/v	

4.	Ekosysteempipalveluiden toiminta ja ympäristöhäiriöiden vähentäminen											
	Tavoite	Toimenpide	Mittari	Aikataulu	Vastuutaho	Toteutustapa	ERA 17	Seuranta				
4.1.	Parannetaan luonnon monimuotoisuuden huomioon ottamista suunnittelun ja rakentamisen yhteydessä	Riittävien luontoselvityksien laatiminen	Hankekohtaisesti arvioitu selvitystarve ja toteutuma	2013 - 2016	Ympäristökeskus , kaupunkisuunnittelu, kuntatekniikan keskus, yrityspalvelut, tilakeskus	Virkatyö/konsulttityö		Mittarin lähtötaso 2012	Tilanne 2013 lopussa		Tilanne 2014 lopussa	
		Monimuotoisuuden seurantarjestelmän kehittäminen	Suunnitelma indikaattoreiden kehittämiseksi	2014 - 2016	Ympäristökeskus	Virkatyö		Ei olemassa seurantarjestelmää	Seurantarjestelmä suunnitella Aikataulu 2014	☹️	Seurantarjestelmä tehty	😊
		Pihojen suunnittelussa ja toteutuksessa hyödynnetään luontaiset kasvupaikkatekijät ja alkuperäinen kasvillisuus	Olosuhteiden huomioon ottaminen, selvitykset ja toteutus	2013 - 2016	Tilakeskus	Virkatyö			On huomioitu suunnittelussa	😊	On huomioitu suunnittelussa	😊
4.2.	Toimiva ekologinen verkosto	Ekologisten yhteyksien parantaminen ja esteiden poistaminen	Virtavesiselvityksessä todettujen liikkumisteiden poistaminen	2013 - 2016	Ympäristökeskus , kuntatekniikan keskus	Virkatyö			Ei aloitettu	☹️	Ei aloitettu	☹️
4.3.	Ekosysteempipalvelut ja luonnonmonimuotoisuus* turvataan tiivistyvässä kaupunkirakenteessa	Laaditaan viherrakenneselvitys	Viherrakenneselvitys	2013 - 2014	Kaupunkisuunnittelu	Virkatyö			Aloitettu	☹️	Valmisteilla	☹️
			Viljelykelpoisen maan selvittäminen viherrakenneselvityksen yhteydessä	2013 - 2014	Kaupunkisuunnittelu	Virkatyö			Aloitettu	☹️	Valmisteilla	☹️
4.4.	Liikennemelu vähenee	Tehdään meluntorjunnan toimintasuunnitelman mukaiset toimenpiteet	Melua vaimentavien päällysteiden käyttö/m2, katu-m	2014 - 2016	Kuntatekniikan keskus	Virkatyö		n. 2025 katu-m	Aikataulu 2014		Melua vaimentavia päällysteitä ei tehty.	☹️
			Meluesteiden rakentaminen/esteiden pituus m	2013 - 2016	Kuntatekniikan keskus	Virkatyö			80 m	☹️	Ei rakennettu vuonna 2014.	☹️
			Nopeuksien alentaminen kaupungin katualueilla	2014	Kuntatekniikan keskus	Virkatyö/Telan päätös			Aikataulu 2014		alennettu Hiekkaharju-Koivukylä alueella 60->50 ja Myyrmäki-Martinlaakso alueella 50->40	😊
4.5.	Ilmanlaatu paranee	Tehdään ilmansuojelun toimenpideohjelman mukaiset toimenpiteet	Ilmansuojelun toimintaohjelman seurantamittarit	2013 - 2016	Ympäristökeskus	Virkatyö, hanke katupölyn vähentämiseksi			Erillinen seuranta vuosittain. Vuoden 2013 aikaa toteutus edennyt.	☹️	Erillinen seurantaraportti valmistuu toukokuussa	
4.6.	Pohjavesien laatu ja määrä turvataan	Selvitetään pohjavesialueiden tila ja tehdään tarvittavat suojelutoimenpiteet	HSY:n pohjavesialueselvitys	2013	Ympäristökeskus, HSY	Virkatyö			HSY tehnyt kahden pohjavesialueen selvitykset	😊	Työ jatkunut ja suojelusuunnitelmat on päivitetty	😊
4.7.	Pintavesien tila paranee	Pienvesien laatua seurataan säännöllisesti	Pintavesien tilaa seurattu tutkimussuunnitelman mukaisesti	2013	Ympäristökeskus	Virkatyö		Ei olemassa järjestelmällistä seurantaa.	Suunnitelma vuodelle 2013, Rekolanjoa tutkittu	😊	Rekolanojaa/Vallinojaa tutkittu sekä kertonäyttiin myös Krakanojaa ja Kirkkonylänjoaa	☹️
			Selvitys suolauksen vaikutuksista pintavesiin	2013 - 2016	Kuntatekniikan keskus	Virkatyö ja tilattu selvitys			Virkatyönä selvitetty hiukan, mutta kirjallista selvitystä ei ole vielä aloitettu.	☹️	Ei tehty	☹️
4.8.	Vantaanjokea kehitetään vaelluskalavesistöä *	Laaditaan toteutussuunnitelma, toteutus yhteistyössä järjestöjen kanssa	Poistetaan haitallisimmat virtavesiselvityksessä todetut liikkumisesteet	2014 - 2016	Liikuntapalvelut , kuntatekniikan keskus, ympäristökeskus	Virkatyö ja kolmas sektori			Aikataulu 2014		Työryhmän työ käynnissä. Vantaa - Purojen kaupunki -teemavuosi 2015	☹️
4.9.	Luonnonsojelualueita kehitetään tärkeänä osana ekologista verkostoa *	Luonnonsojelualueille laaditaan hoito- ja käyttösuunnitelmia 1 kpl vuodessa	Käyttösuunnitelmien määrä	2013 - 2016	Ympäristökeskus	Virkatyö			Tehty Pikkujärven ja Kakolanmäen hoito- ja käyttösuunnitelmat	😊	Timmermalmin ja Kylmäojan korven suunnitelmat lähes valmiit	☹️
4.10.	Selvitetään kosteikkojen rakentamista Vantaalle vesienpuhdistuksen ja monimuotoisuuden edistämiseksi*	Selvitetään erillisten kosteikkojen rakentamista Vantaalle vesienpuhdistuksen ja monimuotoisuuden edistämiseksi	Selvitys tehty	2015	Kuntatekniikan keskus, kaupunkisuunnittelu, ympäristökeskus				Aikataulu 2015		Aikataulu 2015	

5.	Materiaali- ja energiatehokkuuden parantaminen									
	Tavoite	Toimenpide	Mittari	Aikataulu	Vastuutaho	Toteutustapa	ERA 17	Seuranta		Tilanne 2014 lopussa
5.1.	Materiaalitehokkuutta parannetaan	Jätteiden syntyä ehkäistään siirtymällä sähköiseen arkistointiin ja vähentämällä kertakäyttötutusteiden määrää	Jätteen määrä	2013 - 2016	Kaikki tulosalueet /seuranta tilakeskus			Mittarin lähtötaso 2012	Tilanne 2013 lopussa	Tilanne 2014 lopussa
									Jätteseurantaa kehitettävä. HSY:ltä saadaan noutopistekohtaiset tiedot.	Lajittelu parantunut, mutta kokonaisjättemäärä kasvanut. Vuodesta 2011 biojätteen määrä on kasvanut 49 %.
			Paperinkulutus	2013 - 2016	Kaikki tulosalueet/			Toimialan kulutusta ei saada erikseen	Pystytään seuraamaan vuoden 2014 alusta Arkistoinnissa siirrytään sähköiseen arkistointiin. Hankittu skannauslaitteisto	Sähköinen lupakäsittely Lupapiste.fi käytössä pientaloissa
			Kertakäyttötutusteiden määrä	2013 - 2016	Kaikki tulosalueet				Seurantaa selvitetään	Ei pystytä seuraamaan
5.2.	Energiankulutusta vähennetään	Siirrytään kalustettuina vuokrattaviin toimistotiloihin	Toimintaohjeet laadittu yhdessä talouspalvelukeskuksen kanssa	2014	Tilakeskus/talouspalvelukeskus	Virkatyö			Aikataulu 2014	Kalustekierätystä ja hankintaa selvitetään hankintakeskuksessa, kilpailutus 2015
		Kaupungin toimiltojen energiankulutusta vähennetään opastamalla ja neuvomalla työntekijöitä valaistuksen ja laitteiden sammuttamisessa	Energiankulutus kaupungin toimiltoissa	2013 - 2016	Tulosalueet /seuranta tilakeskus	Ympäristövastuullisten toimintatapojen edistäjinä keskeisessä asemassa ovat ekotukihenkilöt ja esimiehet			mts. 2.3.	Ekotukikoulutuksissa korostetaan energiansäästöä, ekotukihenkilöitä kannustetaan kiinnittämään huomiota energiankäyttöön. Sivissä ja sosterissa sähkönsäästöpilotteja. Toimiltojen energiankulutus mts. 2.3.
		Siirrytään led-valaistukseen katuvalaistuksessa	Katuvalaistuksen energiankulutus (MWh)/led-valaisimien osuus	2013 - 2016	Kuntatekniikan keskus	Virkatyö, hankinta		Ledejä asennettu koekäyttöön. Sähkönkulutus: 1 819 970,40 eur Ledejä yht. 375 kpl	Ledien asentamista jatkettu. Soveltuvat toistaiseksi hyvin vain pihakaduille ja puistoraitteille. 1 626 921,01 eur Ledejä yht. 548 kpl	Led valaisimia asennettu vuonna 2014 588 kpl. Valaistuksen energiaan kului euroja 1 708 435 eur.
5.3.	Liikkuistarvetta vähennetään ja joukkoliikenteen osuutta kasvatetaan työmatkoissa	Otetaan käyttöön etänevottelut mahdollistavat työkalut	Etänevottelujen määrä	2014	Tulosalueet	Virkatyö		Tilapäisessä käytössä Kielotie 28:ssa	Aikataulu 2014	Lynciä otettu vähitellen käyttöön, ei vielä kaikilla
		Mahdollistetaan etätyö	Etätyön määrä/osuus -etätyösopimusten määrä	2013 - 2016	Tulosalueet				Sopimuksia toimialalla 20 (tilasto epävarma)	Etätyösopimusten seuranta ei keskitetty
		Työsuhdematkaselätin käyttöä lisätään	Lunastetut työmatkaselätit	2013 - 2016	Tulosalueet	Virkatyö/Lisärahoitus, jos työnantajan osuutta nostetaan		41077 (koko kaupunki)	49688 (koko kaupunki)	56055 (koko kaupunki)
5.4.	Kaupungin ajoneuvojen ja työkonien käyttöä tehostetaan	Hankitaan ajoneuvoihin paikantamislaitteet	Paikannuslaitteet 30 % ajoneuvoista	2013	Kuntatekniikan keskus	Virkatyö/Hankinnat		Järjestelmän vaatimusmäärittely käynnissä	Kilpailutus tehty, järjestelmän testit käynnissä, ei tuotantokäytössä	Järjestelmä tuotantokäytössä, laitteet asennettu n. 70 % ajoneuvoista
		Kaupungin autojen käyttöä tehostetaan yhteiskäytöllä	Kaupungin sisäinen autojen yhteiskäyttöjärjestelmä käytössä	2014	Kuntatekniikan keskus	Virkatyö		Ei käytössä	Aikataulu 2014	Ajoneuvojen yhteiskäyttö toiminnassa varikon kautta
5.5.	Ympäristökriteerien käyttö hankinnoissa on kattavaa	Ympäristöasioiden hallintaa kehitetään infran hankinnoissa	Edellytetään ympäristöhallintasuunnitelma suurissa rakennushankkeissa/Suunnitelmat suurissa hankkeissa	2014 - 2016	Kuntatekniikan keskus, tilakeskus	Virkatyö		Ei käytössä	Vaadittu Kivistön maanrakennusurakassa, (Aikataulu 2014)	Kivistössä 2014
		Ympäristökriteerien käyttöä lisätään urakoiden ja palveluiden hankinnoissa	Selvitetään mahdollisuudet käyttää ympäristökriteerejä hankinnoissa (esim. konevaltaisilla aloilla)	2013	Kuntatekniikan keskus, tilakeskus	Esim. AMK-lopputyö		Ei käytössä	Kuntek: Kuljetuspalveluissa vaatimuksena, KMRU ympäristöhallintasuunnitelma	Ei tehty laajempaa selvitystä, kuljetuspalveluissa vaatimuksena
			Hankintojen osuus, joissa käytetty ympäristökriteereitä	2013 - 2016	Kuntatekniikan keskus, tilakeskus				2014 energiatehokkuustavoitteet ainakin osaan Tiken urakoista.	Tilakeskuksessa rakennushankkeissa energiatehokkuusvaatimukset
5.6.	Elinkaariarvioinnin käyttö hankinnoissa kehitetään	Elinkaariarvioinnin käyttö mahdollisuuksien mukaan rakentamishankkeissa	Investointien yhteydessä tehdyt elinkaariarvioinnit	2014	Tilakeskus	Virkatyö		ei käytetty	Aikataulu 2014	Yhdessä kohteessa tehty

6. Ympäristöjohtaminen osaksi toimintakulttuuria										
Tavoite	Toimenpide	Mittari	Aikataulu	Vastuutaho	Toteutustapa	ERA 17 Seuranta				
						Mittarin lähtötaso 2012	Tilanne 2013 lopussa		Tilanne 2014 lopussa	
6.1.	Ilmastovaikutusten arviointia hankkeiden elinkaaren aikana kehitetään	Otetaan käyttöön kevyt investointien ilmastovaikutusten arviointilomake	Ilmastovaikutusten arviointi tehty kpl hankinnoista	2014 - 2016	Tilakeskus, kuntatekniikan keskus, (koko mato), ympäristökeskus	Virkatyö/Kuutosk aupunkien ilmastoverkostossa kehitystyö	Ei käytössä	Helsinki ja Turku valmistelevat kriteereitä, seurataan, joitakin hankkeita arvioidaan kestävän rakentamisen ISO-standardiin mukaisista näkökulmista.(Aikataulu 2014)	Seurattu Helsingin ja Turun kehitystyötä	☹️
6.2.	Ympäristöjohtaminen on osa johtamisjärjestelmää	Esimiehet vastaavat ympäristöohjelman tavoitteiden toteuttamisesta tulosalueellaan/yksikössään	Tuloskorteissa ja toiminnallisissa tavoitteissa mukana ympäristötavoitteet	2014 - 2016	Talous- ja hallintopalvelut, tulosalueet	Virkatyö	X	Aikataulu 2014	Kaupunkisuunnittelussa, tilakeskuksessa ja ympäristökeskuksessa tuloskorteissa ympäristötavoitteita	☹️
6.3.	Esimiesten ympäristöjohtamisen osaamista lisätään	Ympäristöasioita sisällytetään esimiesten koulutuksiin	Koulutusten määrä	2013 - 2016	Talous- ja hallintopalvelut, ympäristökeskus/tulosalueet	Virkatyö	0	0	Esimiesvalmennuksessa mukana ympäristöasiat	☹️
		Ympäristöasioita käsitellään yhteistoimintaryhmän kokouksissa ja yhteistyöfoorumeissa	Tilaisuuksien määrä	2013 - 2016	Talous- ja hallintopalvelut, ympäristökeskus	Virkatyö	ei käsitelty	ei käsitelty	Ei käsitelty	☹️
6.4.	Henkilöstöä kannustetaan ympäristövastuulliseen toimintaan	Uudet työntekijät perehdytetään kaupungin ja työyksikön ympäristötoimintaan	Perehdytysuunnitelmaan lisätään ympäristöasiat	2013	Talous- ja hallintopalvelut, ympäristökeskus/tulosalueet	Virkatyö	Kaupungin perehdytysoppaassa ei ympäristöasioita	Oppaassa oma kohta ympäristöasioista	Uusien työntekijöiden perehdytykseen tulossa valmennusohjelma, johon ympäristöasiat saadaan mukaan. Maton omassa perehdytyksessä esitelty ekotukitoiminta	😊
		Ympäristöasiat tulos- ja kehityskeskustelujen teemaksi	Yksiköiden määrä, jossa ympäristöasiat sisältävä tulos- ja kehityskeskustelulomake pohja otettu käyttöön	2014 - 2016	Esimiehet ja yksiköt	Virkatyö	ei käytössä	Aikataulu 2014	Ei käytössä	☹️
			Pilottikohteiden määrä vuonna 2014 ja vuonna 2016 käytössä kaikissa tulosyksikköalueissa	2014 - 2016	Esimiehet ja yksiköt	Virkatyö	ei käytössä	Aikataulu 2014	Ei toteutunut	☹️
		Työhyvinvointipäiviä toteutetaan kestävästi	Keke-tyhjäpäivien suunnittelu ja toteuttaminen/Kriteerit määriteltä	2013 - 2014	Talous- ja hallintopalvelut, ympäristökeskus	Virkatyö		ei toteutunut	Valmistelu kesken ympäristökeskuksessa	☹️
			Tilaisuuksien määrä	2014 - 2016	Tulosalueet			Aikataulu 2014	Ei varsinaisia pilotteja, ympäristökeskuksen tyhjäpäiviä toteutettiin kestävästi	☹️
6.5.	Tutkimus- ja kehitystoimintaa vahvistetaan	Osallistutaan ulkopuolista rahoitusta saaviin tutkimus- ja kehityshankkeisiin resurssien puitteissa	Kehitys- ja tutkimushankkeet	2013 - 2016	Tulosalueet	Virkatyö/Ulkoisen rahoitus	X	Toimialalla ei aloitettu uusia hankkeita.	Finsolar-hanke, Kaavoituksen ilmastolaskurit	☹️

7. Ympäristötietoisuuden vahvistaminen										
Tavoite	Toimenpide	Mittari	Aikataulu	Vastuutaho	Toteutustapa	ERA 17	Seuranta			
							Mittarin lähtötaso 2012	Tilanne 2013 lopussa		Tilanne 2014 lopussa
7.1.	Ympäristöviestintä on ajankohtaista ja vaikuttaa asenteisiin ja toimintatapoihin	Sisäinen ja ulkoinen viestintä toteutetaan ympäristöviestintäsuunnitelman mukaisesti ja se on säännöllistä ja ajankohtaista	Vuosikellon toteutumisaste	2013 - 2016	Ympäristökeskus, ympäristöviestintäryhmä, talous- ja hallintopalvelut	Virkatyö		Viestintä ei suunnitelmallista	Tilanne parantanut, mittari ei relevantti	Viestintä suunnitelmallisempaa ja aktiisempaa. Mittari ei relevantti
7.2.	Kuntalaisia, yrityksiä ja muita sidosryhmiä osallistetaan ympäristötoimintaan	Hyödynnetään yhteistyökumppaneiden (Ilmastoinfo, ASIAA-hanke) ympäristökasvatustyötä	Yhteistyökumppaneiden suoritteet ja näiden asiat esillä Vantaan viestinnässä	2013 - 2016	Ympäristökeskus, Ilmastoinfo, rakennusvalvonta	Virkatyö, HSY		30s riittää -kampanja, näkyi 4 mediassa ja verkkokeskustelussa Roskaa vai ruokaa -kampanja Variassa Kuka pelkää pimeää -video Finnkinon teattereissa, mukana Earth Hour -tapahtumassa, Ilmastosanomat -julkaisu		30s riittää -kampanja uusittiin, Roskaa vai ruokaa -kampanja Vantin ravintoloissa. Omakotimessuilla luento. Ilmastosanomat -julkaisuja kaksi kpl pks-alueella.
	Kiinteistönomistajia kannustetaan ja ohjataan lämmitystapamuutoksiin	Ohjattujen asiakkaiden määrä (sama mittari, kuin ASIAA-hankeella ja Ilmastoinfolla)	2013 - 2016	Ympäristökeskus, ASIAA-hanke, rakennusvalvonta	Virkatyö, kuntalaisten energianeuvontahanke-ASIAA	X		ASIAA: 577 asukasta, 10 luento ja muuta tapahtumaa Vantaalla		Tavoitettu 1513 kuluttajaa, 41 tilaisuudessa. Hankkeessa tehty kokeiluja taloyhtiöiden hallitusten jäsenten kouluttamisessa sekä tehty lisäksi energiatukihenkilöiden koulutusta. Energialuennot Vantaan Aikuisopistossa (33 taloyhtiöiden edustajaa)
	Pk-yrityksiä tuetaan ympäristöasioiden ja energiatehokkuuden kehittämisessä markkinoimalla Ekokompssia ja kevennettyjä energiakatselmuksia	Ekokompassi-yritysten määrä	2013 - 2016	Ympäristökeskus ja Ilmastoinfo, elinkeinopalvelut	Virkatyö, HSY		Neljä auditoitua yritystä, joista kahdella auditointi uusittava	Seitsemän auditoitua yritystä		Kaksi uutta auditoitua ja kaksi uusintaa uudelle kolmevuotiskaudelle, työn alla yksi
		Energiaskannattujen yritysten määrä	2013 - 2016					Lähtee käyntiin 2014		Käynnistyi vasta marraskuussa, ei yhtään katselmusta
	Rakennusvalvonnan energianeuvonnalla osana laadunohjausta neuvotaan rakentajia tekemään energiateokkuutta parantavia valintoja	Seurataan rakennusten energia-luokitusta (A,B,C) ja energiankulutusta kW/m2/a	2013 - 2016	Rakennusvalvonta	Virkatyö	X		1.1.-31.5.2013: Pientalot/asuinhuoneistot A 48 % B 27 %, C 24 % Suuret asuintalot/huoneistot A 56 %, B 16 %, C 22 % 1.6.-31.12.2013 Pientalot A 3 %, B 53 %, C 44 % Suuret asuintalot/huoneistot A 0 %, B 6 %, C 94 %		Pientalot A 0 %, B 37 %, C 63 % Suuret asuintalot/huoneistot A 0 %, B 9 %, C 91 % Energialuokkien perusteiden määrittäminen muuttui 1.7.2013, jonka takia ajankohtaa aikaisemmat luokitukset eivät ole vertailukelpoisia myöhempien luokitusten kanssa.
	Energianeuvonta osaksi rakennusvalvonnan tapahtumia ja viestintää	Järjestetyt tilaisuudet: Pientaloilta, ammattilaisilta, pientalomessut, asuntomessurakentamisen ohjaus, Asukaslehti, muu lupaohjaus ja neuvonta	2013 - 2016	Rakennusvalvonta	Virkatyö	X		Pientaloilta 1 kpl Asuntomessuilla 3 kpl Pientalomessut 1 kpl Lisäksi henkilökunnalle: Pks-Energiakoulutus 6 kpl		Energianeuvonta osa rakennusvalvonnan neuvontaa
7.3.	Henkilöstön ympäristötietoisuutta lisätään	Lisätään henkilöstökoulutuksissa ympäristöaiheita	Ympäristöaiheisten koulutusten määrä toimialan ja tulosalueiden henkilökunnan sisäisissä koulutuksissa	2013 - 2016	Tulosalueet	Virkatyö		Järjestetty neljä tulvaseminaaria ja melukoulutus		Huleviseseminaari, tytäryhteisöjen koulutus,
7.4.	Ekotukitoiminta vakiinnutetaan ja sitä kehitetään	Huolehditaan, että toimialalla on riittävästi ekotukihenkilöitä ja että toiminta on vaikuttavaa	Määritellään tarvittavien ekotukihenkilöiden määrä/ekotukihenkilöiden määrä.	2013	Ympäristökeskus	Virkatyö		Ei määritelty	Siirtyi vuodelle 2014	Tarvittavien ekotukihenkilöiden määrää hankala arvioida ei relevantti mittari
		Jatkokoulutusten ja niihin osallistuneiden määrä	2013 -2016					Kaksi omaa jatkokoulutusta ja kaksi pks yhteistä koulutusta		Jatkokoulutuksia yhteensä kahdeksan, joista kaupungin omia neljä osallistui 58,HSY:n koulutuksiin osallistui osallistui 34 henkilöä
		Ekotukikäyntien määrä	2013- 2016	Ympäristökeskus/toimialan ympäristöryhmä Ympäristökeskus	Virkatyö			Aikataulu 2015		16 Aikataulu 2015